

De belijdenis van Petrus

Periodethema: Roeping en keuze
Mattheüs 16: 13-20

UITLEG VAN DE TEKST

Mattheüs brengt ons bij het moment dat de Heere Jezus is gekomen in de regio Caesarea Filippi. In vroeger dagen behoorde deze streek tot het rijk van koning Salomo. Nu verblijft Hij feitelijk buiten het grondgebied van Israël. Nu Hij Zich teruggetrokken heeft, vraagt Hij wat 'de mensen' van Hem zeggen. Direct zegt Hij Wie Hij Zelf is, 'de Zoon des Mensen'. Maar wat zeggen de mensen? De vraag is niet 'wat de mensen van Hem vinden' maar of de mensen weten Wie Hij is! De vraag is: ziet men Hem ook als gezonden van God, als een verschijning van God. Herkent men Hem? Het antwoord (vers 14) is teleurstellend. Men houdt hem voor Johannes de Doper, Elia of Jeremia. Stuk voor stuk grote namen in het Koninkrijk van God. Mensen die ook allemaal werden gezien als 'voorlopers' van de Messias. Het volk houdt Hem dus niet voor de Messias Zelf. Dan stelt de Heere Jezus de vraag direct aan Zijn leerlingen (ver 15). U dan, wie zegt u dat Ik ben? Hier wordt het spannend. Welke conclusie hebben Zijn leerlingen getrokken? Hoe ver zijn zij? (In het grotere geheel van deze geschiedenis, waarbij ook het gedeelte vanaf vers 21-28 behoort, betekent het antwoord op deze vraag dat de Heere Jezus de tijd rijp acht om een stap verder te gaan in Zijn onderwijs. Nadrukkelijk zegt vers 21 'van toen aan'. Na de belijdenis van de leerlingen zijn ze voor de Heere Jezus op het niveau gekomen dat ze het volgende onderwijs – aangaande Zijn lijden en sterven – aankunnen.) Simon Petrus spreekt namens allen (vers 16). 'U bent de Christus, de Zoon van de levende God.' Het tweede deel is een verduidelijking van het eerste deel. 'De' Christus, zegt Petrus. Hij spreekt ook over 'de' Zoon van God.

Zij hebben, anders dan de mensen, uit alles wat ze hebben meegemaakt de conclusie getrokken; dit moet de Gezalfde zijn. Hij is werkelijk de Zoon van God. Door de directe vraag van de Heere Jezus, wordt dat nu door Petrus uitgesproken. De Heere Jezus reageert op deze belijdenis. 'Zalig zijt gij, Simon Barjona (zoon van Jona) want vlees en bloed hebben u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader Die in de hemelen is' (vers 17). Met vlees en bloed worden mensen bedoeld. Petrus heeft dit niet geleerd van welk mens ook. Hij is ook niet zelf tot deze conclusie gekomen. Het is de Vader in de hemel Die (zeggen we na Pinksteren) door Zijn Heilige Geest deze overtuiging in het hart van Petrus heeft gelegd. Het geloof is nadrukkelijk ook voor de Heere Jezus een gave van God. In vers 18 wordt Petrus aangesproken. Het is een heel spannend vers. De Rooms-katholieke kerk heeft in dit vers de bijzondere positie van Petrus gelezen. Tot op de dag van vandaag kent deze kerk de traditie dat Petrus wordt opgevolgd door (zittende) Paus. Petros betekent 'stuk steen'. De Heere Jezus zegt niet 'u heet Petrus' maar 'u bent (een) Petrus'. De bedoeling is dat Petrus, samen met de andere apostelen, het fundament zal zijn waarop de gemeente is gebouwd. Elders lezen we dat de kerk gebouwd is op het fundament van profeten en apostelen. Dat zijn ze omdat de hemelse Vader hen geopenbaard heeft dat hun Meester de Christus is, de Zoon van de levende God. De gemeente (Grieks ekklesia = vergadering van uitgeroepen) zal straks groeien rondom deze belijdenis, maar deze leerlingen zijn het begin. De kracht van dit alles blijkt uit de woorden dat 'ook de poorten van de hel' niets zullen vermogen tegen de gemeente. De toekomst van deze 'vergadering' is gegarandeerd.

Zijn leerlingen zullen de basis zijn voor deze gemeenschap. Ook ontvangt in Petrus deze vergadering 'de sleutels van het Koninkrijk der hemelen' (vers 19). Het Koninkrijk is gesloten voor zondaren. Hoe komt men dan toch binnen? De Heere Jezus zal dit Zijn discipelen leren. Daarmee krijgen zij de 'sleutel'. Wanneer die sleutel door hen wordt gehanteerd, wordt door hen (de deur van) het Koninkrijk geopend. Met name de offerdood (zie vers 21) van de Heere Jezus op Golgotha is de sleutel die opent. Wanneer deze sleutel wordt gehanteerd (in de prediking en de bediening van de sacramenten) gaat de deur voor zondaren open. Dit evangelie wordt toevertrouwd aan de discipelen zodat door dit instrument velen de poorten van het Koninkrijk niet gesloten zullen vinden, maar geopend en zullen ingaan door geloof en tot aanschouwen. Het binden en ontbinden (vers 19b) staat voor dezelfde zaak (openen poort van het Koninkrijk door de sleutel). Binden en ontbinden heeft vooral te maken met het gezag van datgene wat de discipelen zullen gaan leren aan mensen. Zij hebben straks de volmacht om 'bindende uitspraken' te doen. De apostelen zijn allereerst leraren die mensen deze weg leren. Geen magiërs die een bepaalde 'macht' hebben. De weg die ze leren zal 'bindend' zijn. Petrus zal later spreken over 'de ene Naam door welke wij moeten zalig worden' (Hand. 4: 12). Er zijn geen andere deuren met andere sleutels die toegang geven tot dit Koninkrijk. In de Heere Jezus ligt het behoud. Buiten Hem wacht alleen ondergang. Geloof is bevrijdend en ongeloof is belastend. Zo zijn de discipelen het fundament van de straks groeiende vergadering die de weg gaat die zij (uit Naam van hun Meester en op grond van Zijn offer) mogen wijzen. In vers 20 volgt een opdracht. De discipelen zijn zelf tot de conclusie gekomen dat hun Meester geen 'Voorloper' is, maar werkelijk de verwachte Messias Zelf. Moeten ook de mensen zelf tot deze conclusie komen? Het lijkt er wel op. Daarnaast is de afwijzing van veel mensen de opmaat voor het komende lijden waar het in vers 21 over gaat.

TER OVERWEGING

De meest belangrijke vraag voor elk mens komt in dit gedeelte aan de orde. 'Wie zeggen de mensen dat Ik ben.' Ik denk dat het goed is om met de kinderen te spreken over het gegeven dat er (ook in onze tijd) heel wat meningen zijn over de Heere Jezus. De één ziet Hem als Profeet, de ander als het grote Voorbeeld, weer een ander als een afvallige Jood. Onze kinderen moeten voorbereid worden op de meningen over onze Heiland die ze zullen horen in hun leven. Deze belangrijke vraag wordt ook persoonlijk gesteld. 'Gij, wie zegt gij dat Ik ben.' Het is van belang om met de kinderen juist hierop door te spreken.

Deze vraag zal immers hoe dan ook door Hem aan hen worden gesteld. We mogen dan spreken over de genade dat Hij ook in hun leven is 'geopenbaard' (verkondigd, gepredikt, bekendgemaakt). Daarnaast mogen we ze wijzen op de Heilige Geest Die de Heere Jezus in hun hart wil openbaren. Die plaats maakt voor de Heere Jezus in mijn hart. Dat is de Heilige Geest, Die hen is toegezegd bij hun doop.

De geweldige belijdenis van Petrus kan worden besproken. Steeds zien we in het Nieuwe Testament dat het belijden zich concentreert op de vraag wat we zeggen over de Heere Jezus. Het is goed dat met de kinderen besproken wordt dat het onderwijs wat ze krijgen hen er toe wil brengen dat ook zij zeggen: 'Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God.'

In het geheel van het gedeelte is belangrijk dat Petrus hier zegt 'wat hem door de Vader is geopenbaard'. Als hij dat zegt, is hij zalig. Iets later zegt Petrus iets wat niet van God is, maar wat van mensen is (vers 23). Op dat moment is hij een satan (tegenstander). Met de kinderen kan worden besproken dat we mogen/moeten bidden om telkens na te spreken wat de Heere ons leert. Zodra we gaan zeggen wat we zelf denken of wat mensen vinden komen we in het gebied waar ik opeens – met Petrus – een tegenstander van God kan blijken te zijn.

Dit Schriftgedeelte wordt door de nazaten van de Reformatie anders gelezen dan Rome. Met de kinderen kan worden gesproken over het gegeven dat de apostelen (met de profeten) inderdaad het begin (het fundament) vormen van de kerk. Dat fundament rust uiteindelijk op de uiterste Hoeksteen (de Heere Jezus). Zij zijn de ontvangers van de sleutel, maar de Sleutel Zelf is de Heere Jezus en Zijn offer. De kerk beschikt nooit over haar Heere, maar de Heere beschikt over Zijn kerk. Hier liggen wezenlijke verschillen met de Roomse Kerk. Ook het gegeven dat de Paus opvolger zou zijn van het fundament is onlogisch. De kerk en daarmee ook de Paus zijn degenen die op deze rots zijn gebouwd. Het is de roeping van de kerk om de sleutels van het Koninkrijk te hanteren.

GELOOFSLEER

Petrus spreekt een persoonlijke belijdenis uit, waarin hij belijdt dat Jezus de Christus is. Dit kan een mooi moment zijn om zondag 1, vraag en antwoord 1 van de Heidelbergse Catechismus samen te lezen. Daarin gaat het over de troost van de gelovige en klinkt ook een persoonlijke belijdenis: ik ben niet meer van mijzelf, maar ik ben van Christus. En Hij is mijn trouwe Zaligmaker.

Met de kinderen kan ook worden gesproken over zondag 31 van de Heidelbergse Catechismus waar het gaat over de sleutels van het hemelrijk. Daar wordt de nadruk gelegd op de prediking en de tucht. In de prediking gaat de deur van het hemelrijk open, door de beloften van God.

In de tucht worden gemeenteleden gewaarschuwd op basis van hun levenswandel; als ze zo doorleven, zonder berouw en vergeving, blijft het hemelrijk dicht. De tucht wordt zichtbaar in onder andere het niet deel mogen nemen aan de sacramenten (doop en avondmaal).

